

۱۵۷ ۹۹۱۴

سند راهبردی و مطالعات پشتیبان مجموعه هزار و یک شهر

تدوین گر:

♦ حسین شیرازی، احسانه روشن، فاطمه صالح و مکاران

۱۳۹۶

شابک : ۱۵۰۰۰۰ ریال: ۸۲-۰۰-۷۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸

شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۸۷۷۲۱

عنوان و نام پدیدآور : سند راهبردی و مطالعات پشتیبان مجموعه هزار و یک شهر/تدوین گر حسین شیرازی؛ احسانه روشن؛ فاطمه صالحی و همکاران.

مشخصات نشر : تهران : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۱۹۵ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی).

موضوع : شهرداری تهران، منطقه بیست و دو

موضوع : عمران شهری — ایران — تهران

موضوع : Community development, Urban — Iran — Tehran

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۱۰۳۲

رده بندی کنگره : DSR۲۰۷۹ / ۵۸۹ ش ۹۱۳۹

سرشناسه : شیرازی، حسین، ۱۳۶۴ -

شناسه افزوده : روش، احسانه ۱۳۶۲ -

شناسه افزوده : ص.حی، فاطمه، ۱۳۶۷ -

شناسه افزوده : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

شناسه افزوده : Tehran Municipality, Tehran Urban Planning and Research Center

وضعیت فهرست نویسی : فیا

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

سند راهبردی و مطالعات پشتیبان مجموعه هزار و یک شهر

تدوین گر: حسین شیرازی، احسانه روشن، فاطمه صالحی و همکاران

ویراستار علمی: امیررضا باقرپور

ویراستار: محمد تقی پور

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: معاونت علم و فناوری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

چاپ: فاطم‌نگار

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۱۵۰،۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

شابک: ۸۲-۰۰-۷۹۲۸-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲

تلفن: ۲۳۳۹۲۰۸۲

http://rpc.tehran.ir

کدپستی: ۱۹۶۴۳۵۶۱۱

info@rpc.tehran.ir

سخن نخست

شهرداری تهران، با تعریف خود به عنوان نهادی اجتماعی و گذر کردن از سطوح خدماتی و عمرانی، در پی آن است تا روح فرهنگی و اجتماعی را بر همه فضاها و اماکنی که به طور مستقیم در اختیار دارد یا عرصه های عمومی و حوزه های که در آن ها مسئولیت دارد، بدمد و با الگویی فرهنگی و اجتماعی به توسعه و عمران شهری و نیز ارائه خدمات به شهروندان بپردازد.

در همین راستا و با توجه به کمبود امکانات فراغتیی شهر تهران، پروژه ساخت بزرگ ترین شهرسازی تهران را که پارکی دارای روایت فرهنگی است، در دستور کار قرار داده و با جلب مشارکت بخش خصوصی در پی آن است که علاوه بر تأمین امکانات فراغتیی و تفریحی، فضایی دارای روح فرهنگ ایرانی اسلامی را به شکلی یکتا برای شهروندان تهرانی فراهم کند.

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، در راستای انجام مطالعات و برنامه ریزی راهبردی این فضای فراغتیی در قالب این مجموعه با مطالعات اسنادی و بررسی نظام مند داده های موجود و مفصل بندی نظری و مفهومی آن ها در قالب این گزارش، تلاش کرده است تا در خدمت این آرمان شهرداری تهران قرار گیرد.

امید است که این مجموعه که شامل پیش نویس سند راهبردی و گزارش مطالعات پشتیبان است، بتواند گامی مؤثر را در این زمینه بردارد و به شهرداری تهران و شهروندان تهرانی کمک کند.

بابک نگاهداری

رئیس مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

فهرست مطالب

پیش‌نویس سند راهبردی مجموعه هزار و یک شهر ۱۷

۱. مقدمه	۱۹
۲. الگوی مفهومی، کم‌برسند	۲۰
۳. توضیح روش‌شناختی تدوین سند	۲۱
۴. مفهوم‌سازی سیاستی	۲۱
۵. چشم‌انداز مجموعه هزار و یک شهر در افق ۱۴۰۰	۲۵
۶. اهداف کلان	۲۵
۷. راهبردهای کلان	۲۵
۸. سیاست‌ها	۲۷
الف) سیاست‌های کالبدی	۲۷
ب) سیاست‌های فعالیتی	۲۸
پ) سیاست‌های ناظر به مؤلفه‌های معنایی	۲۹
۹. سازوکار نظارتی حاکم‌بر مجموعه هزار و یک شهر	۲۹

مطالعات پشتیبان سند راهبردی مجموعه هزار و یک شهر ۳۱

فصل اول: بررسی وضعیت طراحی کالبدی و عملکردی مجموعه هزار و یک شهر ۳۳

۱-۱- معرفی پروژه	۳۵
۱-۲- ضرورت ساخت پروژه	۳۶
۱-۳- اهداف پروژه	۳۷
۱-۴- مشخصات پروژه هزار و یک شهر	۳۸
۱-۵- کاربری‌های پروژه هزار و یک شهر	۳۸
۱-۵-۱- شهرسازی شهر قصه	۴۰
۱-۵-۲- مرکز خرید شهرزاد	۴۴
۱-۵-۳- پارک آبی ایشانان	۴۵

- ۴۶ ۵-۱-۴- خیابان سرگرمی قیصریه
- ۴۷ ۵-۱-۵- مرکز گالری‌های فرهنگی و هنری
- ۴۸ ۵-۱-۶- هتل سندیاب، سیراف، تمه ایتالیایی و مرکز همایش‌ها
- ۴۹ ۵-۱-۷- مرکز اسلامی شبستان

فصل دوم: بررسی اسناد بالادستی، طرح‌ها و برنامه‌های موجود ۵۱

- ۵۳ بررسی اسناد فرادست پروژه در مقیاس کلان شهر تهران
- ۵۳ ۱-۲- بررسی کوتاه طرح‌های فرادست تهران و منطقه (سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۸۱)
- ۵۳ ۱-۲-۱- شکل‌گیری و تکوین طرح‌های هادی شهری (سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۸)
- ۵۴ ۱-۲-۲- طرح حفت و سامان‌دهی شهر تهران (سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۴)
- ۵۵ ۱-۲-۳- تهیه طرح مجریه شهری تهران (۱۳۸۱)
- ۵۷ ۱-۲-۴- طرح جامع، راساختاری- راهبردی) شهر تهران مصوب سال ۱۳۸۵
- ۵۷ ۲-۲- بررسی راهبردهای طرح‌ریزی اداری تأثیرگذاری آن‌ها بر منطقه ۲۲
- ۵۷ ۱-۲-۲- طرح حفظ و سامان‌دهی (بخش تهران) (سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۵)
- ۵۸ ۱-۲-۲-۱- الگوی توسعه شهر تهران طرح سامان‌دهی
- ۵۸ ۱-۲-۲-۲- جایگاه منطقه ۲۲ در طرح حفت و سامان‌دهی تهران
- ۵۹ ۲-۲-۲- طرح مجموعه شهری
- ۶۱ ۲-۲-۳- منشور شهر تهران (۱۳۸۰)
- ۷۴ ۲-۳- بررسی اسناد فرادست پروژه در مقیاس منطقه
- ۷۵ ۱-۳-۲- گزارش بررسی مسائل توسعه شهری منطقه ۲۲
- ۷۸ ۲-۳-۲- الگوی توسعه منطقه ۲۲ (مهندسان مشاور شارستان ۱۳۸۰)
- ۷۸ ۲-۳-۳- طرح تفصیلی منطقه ۲۲ (مهندسان مشاور شارستان - ۱۳۸۶)

فصل سوم: مطالعه تطبیقی تجربه‌های سایر کشورها در زمینه‌ی پارک موضوعی ۷۹

- ۸۱ ۱-۳- پارک‌های موضوعی
- ۸۱ ۲-۳- کارکردهای تاریخی پارک‌های موضوعی در فضاهای شهری
- ۸۲ ۳-۳- بررسی موردی پارک‌های موضوعی جهان
- ۸۲ ۱-۳-۳- قلمروی جادویی دیزنی
- ۸۶ ۲-۳-۳- سرزمین دیزنی توکیو
- ۸۸ ۳-۳-۳- دیزنی لند
- ۹۰ ۴-۳-۳- دیزنی دریایی توکیو
- ۹۲ ۵-۳-۳- استودیو یونیورسسال
- ۹۴ ۶-۳-۳- ایکات
- ۹۵ ۷-۳-۳- قلمروی حیوانات دیزنی
- ۹۸ ۸-۳-۳- استودیوهای هالیوودی دیزنی

۹۹	۳-۳-۹- دیزنی لند پاریس
۱۰۰	۳-۳-۱۰- ماجراجویی در دیزنی کالیفرنیا
۱۰۲	۳-۴- تأملی در الگوبرداری مجموعه هزار و یک شهر

فصل چهارم: گزارش وضعیت نظام ترافیکی و دسترسی، زیست محیطی و فضای سبز..... ۱۰۵

۱۰۷	مطالعات ترافیک
۱۰۷	۴-۱- طرح های پیشنهادی ترافیک در حوزه بلا فصل پروژه
۱۰۷	۴-۱-۱- طرح تفصیلی منطقه ۲۲ (مهندسین مشاور شارستان - ۱۳۸۶)
۱۰۸	۴-۱-۲- مطالعات خط ۱: لار سیک شهری
۱۰۹	۴-۱-۳- مطالعات ۲: چوب تراخی شهری حوزه دریاچه چیتگر و محور چهارباغ
۱۱۰	۴-۱-۳- برنامه راهبردی توسعه شهری منطقه ۲۲ تهیه شده توسط مهندسین مشاور آرمان شهر
۱۱۱	۴-۲- شبکه های راهها و آمانه حمل و نقل منطقه ۲۲
۱۱۱	۴-۲-۱- محورهای اصلی حرارت سوا منطقه (موجود و پیشنهادی)
۱۱۲	۴-۲-۲- حمل و نقل عمومی در منطقه ۲۲
۱۱۲	خط ۵ مترو
۱۱۳	خطوط اتوبوسرانی
۱۱۴	خطوط تاکسیرانی
۱۱۵	۴-۳- بازنگری مطالعات ترافیکی پروژه هزار و یک شهر
۱۱۵	۴-۳-۱- موقعیت پروژه از لحاظ شبکه حمل و نقل
۱۱۸	۴-۳-۲- تدابیر اصلی نظام حمل و نقل در طرح هزار و یک شهر
۱۱۹	۴-۳-۳- مزایای طرح ترافیکی پروژه هزار و یک شهر
۱۲۰	۴-۳-۴- دسترسی مجموعه هزار و یک شهر به پارکینگ
۱۲۲	۴-۵- نتایج مطالعات حمل و نقل و ترافیک طرح هزار و یک شهر
۱۲۷	سناریوی ۱:
۱۲۸	سناریوی ۲:
۱۲۸	سناریوی ۳:
۱۲۹	سناریوی ۴:
۱۲۹	سناریوی ۵:
۱۳۰	سناریوی ۶:
۱۳۰	سناریوی ۷:
۱۳۱	۴-۴- محیط زیست
۱۳۱	۴-۴-۱- محیط فیزیکی زمین پروژه هزار و یک شهر
۱۳۲	۴-۴-۲- تیپ اراضی محدوده پروژه هزار و یک شهر
۱۳۳	۴-۴-۳- رژیم حرارتی خاک ها

۱۳۴	۴-۴-۴- تکنوتیک و لرزه‌خیزی
۱۳۴	۴-۴-۵- بررسی ویژگی‌های منابع آبی منطقه
۱۳۶	۴-۴-۶- بررسی شرایط آب و هوایی
۱۳۷	۴-۴-۷- اقلیم
۱۳۹	۴-۵- فضای سبز
۱۳۹	۴-۵-۱- بازنگری مطالعات گونه‌های گیاهی پروژه

فصل پنجم: گزارش ارتباط‌های عملکردی هزار و یک شهر با سایت‌های گردشگری ۱۴۳

۱۴۵	۵-۱- موقعیت راهبردی محدوده طرح در شهر تهران
۱۴۶	۵-۲- جذابیت‌های گردشگری منطقه
۱۴۶	۵-۲-۱- پروژه ر و یک شهر
۱۴۸	۵-۲-۲- دریچه شرقی خلیج فارس (چیتگر)
۱۵۰	۵-۲-۳- محور چهارراغ
۱۵۲	۵-۲-۴- آیشار تهران
۱۵۳	۵-۲-۵- مجموعه تات‌مال
۱۵۴	۵-۳- مطالعه ارتباط جاذبه‌های منطقه ۲۲ پردازی تهران
۱۵۴	۵-۳-۱- بررسی دیدگاه نخبگان
۱۵۵	۵-۳-۲- جمع‌بندی تقاضای بین کاربری‌های مورد مطالعه
۱۵۸	۵-۳-۳- پیشنهاد های شیوه‌ها و مسیرهای حمل‌ونقل
۱۵۸	۵-۳-۴- پیشنهاد های تکمیلی در محدوده طرح
۱۶۲	۵-۳-۵- محدوده مکانی قرارگیری اجزای سامانه حمل‌ونقلی
۱۶۲	خطوط مترو
۱۶۵	خط قطار سبک شهری (LRT)
۱۶۶	خطوط اتوبوسرانی تندرو (BRT)
۱۷۳	تراموای برقی
۱۷۳	مسیر سبز (دوچرخه، پیاده و اسکوتر)

فصل ششم: گزارش وضعیت فراغت شهر تهران و ضرورت اجتماعی مجموعه هزار و یک شهر ۱۷۵

۱۷۷	۶-۱- ضرورت برنامه‌ریزی اوقات فراغت در شهر
۱۷۸	۶-۲- مفاهیم اوقات فراغت و شکل‌گیری تاریخی آن
۱۷۹	۶-۳- اهمیت اجتماعی اوقات فراغت
۱۸۱	۶-۴- تهران نیازمند مدیریت اوقات فراغت
۱۸۱	۶-۴-۱- ویژگی‌های جمعیتی شهر تهران

- ۶-۴-۲- تغییرات جمعیتی منطقه ۲۲..... ۱۸۲
- ۶-۴-۳- امکان گذران اوقات فراغت در مناطق مختلف شهر..... ۱۸۳
- ۶-۴-۴- هزینه‌های تفریح و سرگرمی خانوارهای تهرانی..... ۱۸۷
- ۶-۴-۵- میزان رضایت شهروندان تهرانی از خدمات و امکانات تفریحی و سرگرمی..... ۱۹۰
- ۶-۵-۱- تبیین بایسته‌های پروژه هزار و یک شهر با توجه به نیازها و مطالعات اوقات فراغت..... ۱۹۲
- ۶-۵-۱-۱- پاسخ‌گویی به نیاز تأمین اوقات فراغت شهروندان با مرجعیت فرهنگی..... ۱۹۲
- ۶-۵-۲- الزام توسعه اقتصادی..... ۱۹۳
- ۶-۵-۳- الزام نیازهای انباشته متقاضیان پروژه هزار و یک شهر..... ۱۹۴